

BATI MEDYASINDA TÜRKİYE KARŞITLIĞI ÜRETİLEN SÖYLEMLER VE HEDEFLER

YENAL GÖKSUN

SETA | PERSPEKTİF

OCAK 2023 · SAYI 353

- Batı medyası 2023 seçimleri yaklaşırken Türkiye'yi neden hedefine koydu?
- Batı medyası Türkiye karşıtı ne tür söylemler üretiyor ve bununla neyi hedefliyor?
- Bu söylemlerin Türk seçmeni ve uluslararası kamuoyu üzerindeki etkileri nelerdir?

Türkiye 2023 cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimlerine odaklanırken iktidar ve muhalefet partileri de seçim kampanyalarına şimdiden başlamıştır. Ancak Türkiye'deki seçimler ulusal kamuoyunun yanı sıra uluslararası kamuoyunun ve medyanın da dikkatini çekmektedir. Uluslararası medyada yer alan birçok haber ve yorum Türkiye'deki seçimlerin önemini vurgularken Türkiye'nin bölgedeki ve uluslararası sistemdeki dönüştürücü rolüne de dikkat çekmektedir. Batı medyasında son zamanlarda yer alan haberler ise özellikle Türkiye karşıtı saldırgan bir dile sahip olması nedeniyle eleştirilmektedir. Bu perspektifte Batı medyasındaki Türkiye ve İslam karşıtı haber ve yorumlarda üretilen söylemler ele alınarak bunların ulusal ve uluslararası kamuoyularının nezdinde hedeflediği etkiler tartışılmaktadır.

Batı medyası bugüne kadar Türkiye'deki seçimlere her zaman yoğun ilgi göstermiştir. Ülkenin stratejik konumu, Batı ile köklü siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkileri Türkiye'deki siyasi değişiklikleri Batı kamuoyu için daha ilgi çekici hale getirmektedir. Türkiye'deki seçim kampanyalarında adayların ve siyasi partilerin dış politika programları, AB, ABD ve NATO gibi aktörlere ilişkin perspektifleri Türk seçmenin oy verme

davranışlarında etkili olduğu kadar Batılı aktörlerin seçim yarışında hangi adayı destekleyecekleri hakkındaki duruşlarını da etkilemektedir. Son dönemde Batı medyasında art arda yayımlanan Türkiye hakkındaki analizler ve yorumlar önümüzdeki seçimlerde Türkiye'deki muhalif partilerin Batı tarafından destekleneceğini ilan etmektedir.

Batı medyasında çıkan Türkiye hakkındaki metinler bir açıdan Türkiye kamuoyuna mesajlar iletirken büyük oranda uluslararası kamuoyunu ve özellikle Batı kamuoyunu ve siyasi karar alıcıları etkileme amacı taşımaktadır. Bu metinlere genel olarak bakıldığında Türkiye, İslam ve Erdoğan karşıtlıklarına dair söylemlerin baskın olduğu görülmektedir. Batı medyasının Türkiye değerlendirmeleri hem Türkiye'nin siyasi, ekonomik ve toplumsal gerçekliklerini anlamaktan uzak hem de Türkiye'nin endişelerini göz ardı ederek çoğunlukla ön yargılara ve basmakalıp düşüncelere dayanmaktadır. Batı merkezli bir perspektifle bakıldığında Türkiye'nin otonom dış politika stratejisinin, Batı hegemonyasına bir başkaldırı olarak yorumlandığı gözlemlenmektedir. Batı medyasının Türkiye'nin politikalarını değerlendirirken objektif ve tarafsız bir bakıştan ziyade ilgili devletlerin

YENAL GÖKSUN

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü'nde öğretim üyesidir. Doktorasını Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo TV Bilim Dalı'nda tamamladı (2016). Marmara Üniversitesi Ortadoğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsü Ortadoğu Siyasi Tarihi ve Uluslararası İlişkileri Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını tamamladı (2011). Lisans derecesini İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden aldı (2006). 2006-2008 arasında farklı medya kuruluşlarında muhabir, editör ve yayın koordinatörü olarak çalıştı. 2013 ve 2014 yıllarında Lübnan Amerikan Üniversitesi'nde misafir araştırmacı olarak görev aldı. Akademik ilgi ve çalışma alanları arasında Ortadoğu medyası, siyasal iletişim, kamu diplomasisi, devlet dış aktörlerin iletişim stratejileri gibi konular bulunmaktadır.

ulusal çıkarları perspektifinden yaklaştığı da bir diğer önemli bulgudur. Batı medyası bu hedefler doğrultusunda Türkiye karşıtı bir anlatı oluşturmak için çeşitli söylemler inşa etmiştir. Bu söylemler ve argümanlar birkaç başlık altında değerlendirilebilir.

BATI MERKEZLİ ANALİZ VE YANLIŞ YORUMLAMA

Batı medyasındaki haber, yorum ve analizlerin büyük bölümü Batılı devletlerin bölgesel ve küresel çıkarlarına odaklanmakta ve Türkiye'nin konumunu bu perspektif çerçevesinde yorumlamaktadır. Bu nedenle örneğin 2023 seçimlerinin sonuçlarını tartışırken Batı medyasının odak noktasını Türk dış politikasının ne yönde evrileceği ve Batılı devlet ve örgütlerin çıkarlarıyla ne derece uyumlu olacağı konusu oluşturmaktadır. Bloomberg köşe yazarı Bobby Ghosh 2023'te dünyadaki en önemli seçimin Türkiye'deki cumhurbaşkanı seçimi olacağını belirttiği yazısında Türkiye'nin dış politikasını Batı merkezli olarak şöyle özetlemektedir:

Rusya'dan füze savunma sistemleri olarak NATO'nun güvenliğini baltaladı, İsveç ve Finlandiya'nın üyeliğini engelleyerek ittifakı boşa çıkardı, defalarca Avrupa'yı mülteci akınını uğratmakla tehdit etti ve son aylarda Yunanistan'a karşı giderek daha kavgacı bir söylemi savundu. Ankara'nın Washington ile ilişkileri, üst düzey Türk yetkililerin ABD'yi rutin olarak Erdoğan'a karşı bir darbeyi desteklemekle ve terörist gruplarla suç ortaklığı yapmakla suçladığı noktaya kadar gerginleşti.¹

Bu tür metinlerin ortak noktası, Türkiye'nin dış politika kararlarının gerekçelerine yer vermemesi, Türkiye'nin endişelerini göz ardı etmesi ve Türkiye'nin Batı'nın tahakkümü altında hareket etmesi beklenen pasif bir aktör olma beklentisini dile getirmesidir. Türkiye'nin özellikle dış politikada bu tahakkümü kırması, Batılı kaynakların Türkiye karşıtı söylemlerini daha da şiddetlendirmesine neden olmaktadır. Benzer şekilde *The Economist* dergisinin 19 Ocak tarihli "Türkiye Diktatörlüğün Eşiğinde Olabilir" başlıklı dosyasında seçimler öncesinde ABD Başkanı Joe Biden ve müttefikleri-

nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a daha sert bir mesaj vermesi gerektiğini dile getiren bir makale yayımlanmıştır. Makalede Türkiye ile Batılı müttefiklerinin farklı fikirlerde oldukları şöyle vurgulanmıştır:

Ukrayna'daki savaştan Suriye ve Dağlık Karabağ'a, Çin ile ilişkilerden İran'a yönelik yaptırımlara, basın özgürlüğünden insan haklarına ve teröre kadar Türkiye ve Batılı müttefiklerinin artık aynı fikirde olmadığı konuların listesi uzun.²

Türkiye'nin dış politika alanında Batı'dan bağımsız bir yol izlemesi –Batı medyasındaki söylemler göz önünde bulundurulduğunda– Batılı devletlerde büyük rahatsızlığa sebebiyet vermiştir. Böyle bir söylemin Türk seçmen nezdinde Türkiye'nin bağımsız dış politika izlediğini vurgulaması nedeniyle iktidar açısından olumlu bir anlam taşıdığı iddia edilebilmektedir. Ancak bu analizlerin verdiği diğer önemli mesaj ise gelecek seçimlerde Erdoğan'ın seçilmesi durumunda Türkiye'nin –ve dolayısıyla Türk halkının– Batı tarafından daha fazla ötekileştirileceği ve dışlanacağı tehdididir. Türkiye'deki muhalif ve bir kısım kararsız seçmen açısından Batı medyasının ürettiği "Türkiye Batı ittifakından uzaklaşıyor" söyleminin karşılık bulması da beklenebilir.

Batı medyası Türkiye karşıtı bir söylem inşa ederken önce argümanlarını sunmakta ve ardından bunları destekleyecek bir grup seçilmiş yerel uzmanı kaynak olarak kullanmaktadır. Dolayısıyla Batı medyasının analizlerini destekleyen yerel uzmanlar çoğunlukla aynı ideolojik perspektifi sunan kaynaklardan seçildiği için haber, yorum ve analizlerin Türkiye'yi tam manasıyla anlaması ve aktarması mümkün olmamaktadır. Bu nedenle Batı medyasında Türkiye temsili; büyük oranda ülkenin yanlış biçimde resmedildiği, tek taraflı, ideolojik ve Batı merkezli bir anlatıya dönüşmektedir.

Türkiye'nin kendi tarihi ile kurduğu olumlu ilişki biçimleri ise Batı medyasında tarihten gelen Türk karşıtı ön yargıları kuvvetlendirme etkisi oluşturmaktadır. Batı medyasındaki bu Türk karşıtı söylem geçmişten bu yana süregelen propagandanın da bir devamı niteliindedir. Geçmişte Avrupa'da Haçlı Seferleri'ne

¹ Bobby Ghosh, "The World's Most Important Election in 2023 Will Be in Turkey", *The Washington Post*, 10 Ocak 2023.

² "Turkey Could Be on the Brink of Dictatorship", *The Economist*, 19 Ocak 2023.

katılım sağlanması için yürütülen Türk karşıtı propaganda daha sonra Osmanlı karşıtı propagandayla sürdürülmüş, günümüzde ise Avrupa'da etkin olan Ermeni, Rum, PKK ve FETÖ lobilerinin Türkiye aleyhtar faaliyetleriyle yeni bir boyuta evrilmiştir. Bu nedenle Batı medyası, Türkiye'nin dinamik dış politikasını yeni bir paradigma şeklinde değerlendirmek yerine "yeni-Osmanlıcılık" olarak nitelendirerek değersizleştirmeye çalışmaktadır.

TÜRKİYE SİYASETİNİ DİZAYN ÇABASI VE DIŞ MÜDAHALECİLİK

Batı medyasının Türkiye analizleri, Türkiye kamuoyunun küçük bir bölümüne hitap ederken esas hedef kitlelerinin Batı kamuoyu ve Batılı karar alıcılar olduğu söylenebilir. Bu nedenle haber analizlerinin esas hedefi Batılı ülkelerin Türkiye hakkında izleyecekleri politikaların ne yönde şekillendirilmesi gerektiği konusunda bir bağlam oluşturmaktır. Batılı karar alıcılar Türkiye ile ilişkilerini değerlendirirken politika notları ve analizlerin yanı sıra medya temsilileri ve söylemlerinden de etkilenmektedir. Türkiye'nin Batı kamuoyunda sahip olduğu imaj, Batılı karar alıcıların Türkiye ile ilişki biçiminin çerçevesini de oluşturmaktadır. Örneğin "antidemokratik, otoriter" olarak nitelendirilen bir ülkeye yönelik zorlayıcı tedbirlerin uygulanması meşru olarak görülebilmektedir.

Eski ABD Başkanı Donald Trump'ın bir dönem ulusal güvenlik danışmanı olan John Bolton 16 Ocak 2023'te *The Wall Street Journal*'daki yazısında NATO'yu Türkiye seçimlerine müdahaleye çağırmıştır. NATO'nun görev tanımında olmayan bu müdahaleci çağrı aynı zamanda bir tehdit de içermektedir:

Eğer Batı, yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Erdoğan'ın iyi bir şekilde sarsılmasını sağlamak için muhalefete yardım edecek cesur adımlar atarsa, onu durdurabilme şansı var. Bunu yapmak için İttifakın Ankara'nın üyeliğini kesme tahtasına koyması gerekiyor. İhraç edilmeyi şimdi düşünmek, İttifak üyeliğinin artularını ve eksilerini tartışmasına ve –hem Türk seçmenlere hem de NATO üyelerine göre– yaklaşan seçimlerin yüksek çıkarlarını vurgulamasına olanak sağlayacaktır.³

3 John Bolton, "NATO's Electoral Message for Erdogan", *The Wall Street Journal*, 16 Ocak 2023.

Bolton'ın yaklaşımına göre Türk seçmen, Türkiye'nin NATO'dan çıkarılma ihtimalini değerlendirecek ve böyle bir ihtimalin getireceği olumsuz sonuçlar karşısında Erdoğan'ı desteklemekten vazgeçebilecektir. Ancak eş zamanlı yayımlanan diğer analizlerle birlikte düşünüldüğünde Türkiye'nin meşru gerekçelerle İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliklerine çekince koyması üzerinden Ankara'yı uluslararası alanda daha fazla baskı altına alacak ve İttifak ile ilişkilerini sorunsallaştıracak bir söylemin sistemik biçimde inşa edildiği de görülmektedir.

TÜRK SEÇMENİN PASİFLEŞTİRİLMESİ

Batı medyasında yer alan haber ve yorumlarda üretilen diğer bir ortak söylem ise köklü bir demokrasi tecrübesine sahip Türk seçmenin pasif alıcılar olarak konumlandırılmasıdır. Bu söyleme göre Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın her seçimde aldığı yüksek oy oranının bir önemi yoktur çünkü seçmenlerin verdikleri oylar onların bilinçli tercihlerini yansıtmamaktadır. Batı medyasındaki analizler, Türk siyasetinde belirleyici aktörler olarak görülen iktidar ve muhalefet partilerinin söylemleri üzerine inşa edilmekte ancak Türkiye'deki bireylerin öznel deneyimleri, toplumun dinamik yapısı, dönüşen toplumsal ve siyasal yapılar göz ardı edilmektedir. Türk seçmen hem geleneksel medya hem de sosyal medyayı günümüzde en aktif kullanan topluluklardan biri olarak öne çıkmakta ve seçimlere katılım oranı açısından da dünyada üst sıralarda yer almaktadır. Dolayısıyla Türk seçmeni değersizleştiren Batı medyasının söylemi, Türkiye'nin demokrasi tecrübesini ve birikimini de bilinçli olarak göz ardı etmektedir.

Batı medyasının en başarısız olduğu alanlardan birisi ise Türkiye iç siyasetini takip etme ve okuma aşamasında ortaya çıkmaktadır. Örneğin *The Economist* muhabiri Piotr Zalewski Türkiye'de muhalefetin pek çok konuda Cumhurbaşkanı Erdoğan'a açık çek verdiğini iddia etmekte ve şunları söylemektedir:

CHP, hükümetin Doğu Akdeniz'deki gambot diplomasisini, Suriye'deki Kürt savaşçılara yönelik saldırılarını, Libya'ya müdahalesini, Rusya ile yakınlaşmasını ve hatta Rus S-400 füzelerini satın almasını destekledi.⁴

4 "Turkey Could Be on the Brink of Dictatorship".

Oysa bu konuların tümünde ana muhalefet partisinin ciddi eleştiriler getirdiği, bu politikalara sesli biçimde karşı çıktığı ve ilgili Meclis oylamalarında olumsuz oy kullandığı bilinmektedir. Ana muhalefet partisinin bu duruşunun Türk kamuoyunun çoğunluğu tarafından olumlu karşılanmadığı da bilinmektedir. Dolayısıyla Batı medyası Türkiye'deki siyasi aktörlerin tutumlarını doğru okuyamadığı için bu tutumların Türk seçmen nezdinde ürettiği tepkileri de görememektedir. Bu perspektiften ortaya çıkan Türkiye analizleri ise uluslararası kamuoyunu yanlış beklentiler içerisine sokabilmektedir.

OLUMSUZ GÜNDEM OLUŞTURMA

Batı medyasının, Türkiye'deki Batı tarafından fonlanan medya ile birlikte ürettiği ortak söylemlerden bir diğeri ise Türkiye'nin sürekli sorunlarla mücadele eden ve olumlu bir gündeme sahip olmayan geri kalmış bir ülke olduğu söylemidir. Örneğin Türkiye sığınmacılar konusunda dünyada en cömert ülkelerin başında gelmektedir. Türkiye'nin sığınmacılara yönelik hizmet ve uygulamaları birçok Avrupa ülkesinden ileri konumdadır. Ancak Batı medyasının mülteci meselesini insani kriz perspektifinden ele almak yerine güvenleştirdiği dikkat çekmektedir. Zalewski, Ankara-Brüksel ilişkilerinin en düşük seviyede olduğunu betimlemek için "AB'nin Türkiye'ye mülteci ve göçmenleri Ege Denizi'nin kendi tarafında tutması için 6 milyar dolar ödediği" ifadesini kullanmıştır. Oysa Türkiye'nin çabaları sayesinde binlerce göçmenin boğularak hayatını kaybetmesi engellenirken AB ise imzaladığı mutabakat çerçevesindeki sorumluluklarını yerine getirmemiştir.

Türkiye'nin meşru Libya hükümetine destek vermesi ve bazı alanlarda iş birliğine gitmesi, Karabağ'ın özgürleştirilmesi sürecindeki rolü ve Azerbaycan-Ermenistan barış görüşmelerini teşvik etmesi, Suriye'de insani krizin son bulması için siyasi çözüm girişimleri ve Rusya-Ukrayna savaşında oynadığı yapıcı rol gibi hususlar Batılı ülkelerdeki halklar ve karar alıcılar tarafından takdirle karşılanırken Batı medyası tarafından ise eleştirilmektedir. Türkiye'nin olumlu anlamda katkı sunduğu bu bölgesel meseleler, Batı medyası tarafından Türkiye'nin "silahlı müdahaleciliği"nin bir yansıması

şeklinde yorumlanmaktadır. Batı medyasının oluşturduğu olumsuz gündem maddeleri Türkiye'deki bazı siyasi aktörler tarafından ithal edilerek iç siyasette birer argümana dönüştürülebilmektedir. Bu aynı zamanda Türkiye'deki muhalefete gündem oluşturma açısından Batı medyasının alan açma katkısı olmaktadır. Ancak bu olumsuz gündemler Türk seçmen nezdinde her zaman Batı'nın beklediği etkiyi üretmemektedir.

BATI'DAN KOPMA SOPASI

Batı medyasında Türkiye hakkında uzun yıllardır kullanılan ve son haberlerde yeniden gündeme gelen söylemlerden biri de Türkiye'nin Batı için iyi bir müttefik olmadığı ve yüzünü farklı yönlere doğru çevirdiği söylemidir. AK Parti iktidarının ilk yıllarından itibaren Ortadoğu ve Afrika'da yürütülen açılımlar, Hamas ile kurulan ilişki, İsrail ile soğuyan ilişkiler, Ortadoğu ülkeleriyle geliştirilen yeni iş birliği modelleri o dönemde Batı medyasında eksen kayması tartışmalarını beraberinde getirmiştir. Bu söylem Türkiye içerisinde de dolaşıma sokularak seçmen üzerinde Türkiye'nin istikametinin ne olacağı yönünde endişe verici bir tartışma oluşturulması hedeflenmiştir. Bu tartışmalar yaklaşık on beş yıldır devam etmekte ve 2023'te yayımlanan haberlerde de karşımıza çıkmaktadır.

The Economist muhabiri Zalewski "Türkiye, Batı için garip bir müttefike dönüştü" ifadesini kullanmıştır. Buna göre "Erdoğan'ın Batı'dan bağımsızlığı öne çıkaran ve silahlı müdahaleyi destekleyen yeni bir dış politikası" bulunmaktadır. Zalewski, Türkiye'nin PKK'ya karşı kırk yıldır süren mücadelesini ya da Yunanistan'la geçmişten beri süregelen ve sık sık iki ülkeyi ciddi krizlerin eşiğine getiren kıta sahanlığı, adalar ve benzeri sorunlarını Ankara'nın "yeni dış politikasının" bir parçası olarak görmektedir. Oysa terörle mücadele ve Türkiye'nin denizde, havada ve karada egemenlik haklarının korunması geçmişten bu yana tüm hükümetlerin uyguladığı bir devlet politikası olarak öne çıkmaktadır.

John Bolton'un Türkiye'yi NATO'nun değerleriyle uyuşmadığı gerekçesiyle İttifaktan atma teklifi de Türkiye'nin Batı'dan kopacağı yönündeki söylemleri desteklemektedir. Bobby Ghosh'un "Batılı liderler Erdoğan'ın gidi-

şine sevinecektir” ifadesi de Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Türkiye’nin Batı ile ilişkilerinin önünde engel teşkil ettiği söylemiyle bağlantılıdır. Özetle Batı medyası Türk seçmene “Batı’nın Türkiye ile iyi ilişkiler geliştirmesini istiyorsanız Erdoğan’a oy vermeyin” mesajını iletmektedir.

GERÇEKLERİ ÇARPITMA STRATEJİSİ

Batı medyası, uluslararası kamuoyunda hedeflediği etkiyi oluşturabilmek için çoğunlukla ele aldığı meselelerde gerçeklerin bir bölümünü gizleyerek ve okuyucuyu doğrulardan kopararak objektif bir görüş inşa edilmesinin önüne geçmektedir. Bu aynı zamanda okuyucuların ve seçmenin belli bir yönde manipüle edilmesi anlamına da gelmektedir. Örneğin Zalewski Ankara-Brüksel ilişkilerini ele alırken Türkiye’nin sorun çıkarıcı taraf olduğunu ispatlamak üzere Kıbrıs meselesine değinmektedir. AB’nin 2004’te bölünmüş bir Kıbrıs’ı kabul etme kararını öne çıkararak gazeteci Birliği barışı destekleyen taraf olarak sunarken KKTC ile GKRY arasındaki barış görüşmelerinin başarısız olduğunu, o dönem adanın birleşmesini destekleyen Erdoğan’ın şimdi bölünmeden yana olduğunu belirtmektedir. Gazeteci aynı zamanda Türkiye’nin KKTC’yi ilhak etmesinden korkulduğunu da iddia etmektedir. Okuyucuya gerçeklerden farklı bir tablo çizen bu hikayede özellikle 24 Nisan 2004 referandumuna değinmediği dikkat çekmektedir. 24 Nisan’da düzenlenen referandumda Kıbrıslı Türklerin büyük çoğunluğu BM genel sekreterinin Kıbrıs’ın 1 Mayıs 2004’te AB’ye birleşik olarak girmesine imkan tanıyacak olan çözüm planı lehinde oy kullanmıştır. Buna karşılık Kıbrıslı Rumlar ise çözüm planını yüzde 75’lik bir çoğunlukla reddetmiş ve böylece birleşik bir Kıbrıs’ı AB’ye sokma yönündeki çabalar başarısız kalmıştır. Dolayısıyla barış sürecinin bozulmasında Türklerin hiçbir rolünün olmadığı aksine barış görüşmelerini, BM girişimlerini ve AB sürecini açık biçimde destekleyen tarafın Türkler olduğu gerçeği göz ardı edilmiştir.

Benzer şekilde Türkiye’nin Libya, Ukrayna, Karabağ, Suriye, Yunanistan ve diğer dış politika meseleleri ele alınırken olayların akışı sistematik biçimde bozulmakta ve okuyucu Türkiye’nin ilgili meseleler hakkındaki duruşunu yorumlarken eksik bilgiye dayanan bir görüş inşa edebil-

mektedir. Batı medyasındaki yorumların büyük bölümünde Türkiye haksız bir konumda temsil edilmektedir.

YAZILMAYAN AMA GÖSTERİLEN MESAJ: İSLAM VE TÜRKİYE

Batı medyasında yer alan metinlerde Türkiye temsiline ilişkin üretilen söylemler önceki başlıklarda değerlendirilmiştir. Ancak yazılı metinlerde açıkça yer verilmemesine rağmen görsellerde yoğun biçimde inşa edilen mesaj ise Türkiye’nin bir İslam ülkesi olduğu ve bu kimliğin Batı için bir tehdit olduğu yönündedir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, hilal ve cami/minare imgeleri birlikte kullanılarak Batı kamuoyundaki Türkiye, İslam ve Erdoğan karşıtlıklarına dair söylemler birleştirilmektedir. Erdoğan’ın Batı karşıtı bir lider olduğu, Türkiye siyasetini ve toplumunu bu yönde dizayn ettiği, Türkiye’nin siyasal İslamcı bir rejime sahip olduğu imajı oluşturularak Batı kamuoyunda Türkiye ve İslam karşıtlığı desteklenmektedir. Batı medyasının Batı kamuoyundaki ön yargıları ve kalıp düşünceleri pekiştiren bir dil kullanması, Batı’daki ırkçı eğilime sahip kişilerin İslam’a yönelik çirkin saldırıları için gerekli ortamı oluşturmaktadır. Bunun son örneği olarak aşırı sağcı Stram Kurs Partisi’nin kurucusu Rasmus Paludan, İsveç’in başkenti Stockholm’deki Türkiye Büyükelçiliğinin önünde Kur’an-ı Kerim’i yakma eylemini gerçekleştirmiştir. Türkiye’nin ve dünya genelinde Müslümanların büyük tepki gösterdiği bu aşağılık eyleme karşı İsveç Başbakanı Ulf Kristersson “İfade özgürlüğü demokrasinin temel bir parçasıdır. Ancak her yasal olan şey yakışık değildir. Birçokları için kutsal olan kitapları yakmak son derece saygısız bir davranıştır. Stockholm’de yaşananlardan rahatsız olan tüm Müslümanlara sempati iletiyorum” demekle yetinmiştir. İslam dinine yönelik bu saldırının Batılı bireyler ve siyasetçiler tarafından bir nefret suçu olarak tanımlanmamasının sebebi ise Batı medyasının da inşa edilmesini desteklediği İslam ve Türkiye karşıtı söylemin kamuoyu tarafından içselleştirilmiş olmasıdır. Buna binaen sistematik biçimde şiddet, diktatörlük ve baskı ile özdeşleştirilen İslam imgesine karşı bu tür çirkin saldırılar demokrasinin bir savunusu olarak yorumlanmaktadır.

GÖRSEL 1. BATI MEDYASINDAKİ TÜRKİYE TEMSİLİNE DAİR BAZI ÖRNEKLER

Kaynak: "Spiegel: Erdoğan Devleti", *Hürriyet*, 3 Ağustos 2014; "Dışişlerinden Der Spiegel'in Kapağına Tepki: Amaç Erdoğan'ı Karalamak", *Diken*, 14 Eylül 2016; "Türkiye Slams the Economist over Erdoğan Cover", *Hürriyet Daily News*, 20 Ocak 2023.

GÖRSEL 2. AŞIRI SAĞCI RASMUS PALUDAN'IN KUR'AN YAKMA EYLEMİ

Kaynak: "Rasmus Paludan'ın Kur'an-ı Kerim Yakma Skandalının Perde Arkası: Mesajları Ortaya Çıktı! Birbirlerine Girdiler...", *Sabah*, 25 Ocak 2023.

Bu yayındaki fikirler tamamen yazarına aittir ve SETA Vakfı'nın yayın politikasını yansıtmayabilir.

SIYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI
FOUNDATION FOR POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL RESEARCH
مركز الدراسات السياسية والاقتصادية والاجتماعية

www.setav.org | info@setav.org | @setavakfi